

Боковець В.В.,

д-р, екон. наук, професор
професор кафедри підприємництва, логістики та
менеджменту

Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця

Канащук М.В.

здобувач освітнього ступеня «магістр»

Вінницького фінансово-економічного університету, м. Вінниця

Малевич Д.А.

аспірант

Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Підприємства, що мають високий рівень конкурентоспроможності, активно використовують інновації, оскільки вони представляють собою ключовий ресурс для створення потенціалу для успішного, енергозберігаючого та ефективного виробництва. Провідні світові економіки спрямовують свою інвестиційну політику в напрям нематеріальних активів, ресурсів, які володіють необмеженим потенціалом та високими показниками ефективності.

Результати такої політики є комплексними та мають вплив на всі галузі національного господарства, соціальну та економічну сферу, впливаючи на ключові аспекти якості життя населення.

Для ефективного функціонування та розвитку вітчизняних підприємств важливо активізувати їх інноваційну діяльність. Підвищення продуктивності цієї діяльності передбачає інтеграцію в сучасні умови розвитку інноваційного ринку та підтримання високого рівня конкурентоспроможності на ринку за допомогою реалізації та впровадження інноваційних технологій та методів управління. Проводячи аналіз факторів, що мають прямий вплив на інтенсивність впровадження інноваційних продуктів на підприємствах, ми прийшли до висновку, що ці фактори можна розділити на дві групи: макроекономічні та мікроекономічні[1].

Витрати на наукові дослідження та розробки в Україні за 11 останніх років скоротилися на 40%, якщо вимірювати в доларах США, частка витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП скоротилась майже у два рази (на 46%) з 0,75% у 2010 р. до 0,41% у 2020 р.

Фінансування інноваційної діяльності може бути отримане з різних джерел, таких як кошти Державного бюджету України, кошти місцевих бюджетів, власні кошти спеціалізованих державних і комунальних фінансово-кредитних установ, власні або запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності, а також інвестиції від фізичних і юридичних осіб. Також можуть бути використані інші джерела, які не заборонені законодавством України [2].

У зарубіжних країнах, інноваційна діяльність активно підтримується державою, яка виступає основним стимулятором та інвестором. Це здійснюється через надання субсидій, пільг, "податкових канікул" та інших інструментів [3].

Війна в Україні вплинула на інноваційно-інвестиційний потенціал країни в різних аспектах. Вона спричинила значні економічні труднощі, зокрема через втрату територій та руйнування інфраструктури. Це створило нестабільність на ринках та призвело до втрат капіталу, що вплинуло на інвестиційну активність. Війна призвела до зменшення бізнес-активності в регіонах, які безпосередньо зазнали військових дій. Бізнес-середовище на цих територіях стало менш привабливим для інвесторів та підприємців через невизначеність та ризики. Також відбулись зміни в структурі наукових та дослідницьких інститутів, зокрема втрати фахівців, що може вплинути на науковий потенціал та інноваційну активність. В умовах військового конфлікту змінюються пріоритети у сфері інновацій. Збройні конфлікти можуть вплинути на ресурси, які виділяються на інноваційні програми та дослідження, зокрема пересуваючи їх на потреби оборони та безпеки. Війна може спричинити відтік кваліфікованого персоналу, особливо в галузі науки та техніки, який може шукати більш безпечні та стабільні умови за кордоном. Уже призвела до погіршення іміджу країни на міжнародному рівні, що може ускладнити приваблення іноземних інвестицій та партнерств у сфері інновацій. Всі ці фактори створюють виклики для інноваційно-інвестиційного потенціалу України. Однак важливо відзначити, що Україна продовжує розвивати свої інноваційні ініціативи, навіть в умовах внутрішніх труднощів, та шукає способи вирішення цих проблем для підтримки сталого розвитку.

За всіма зусиллями, що вкладаються в розвиток інновацій, Україна виступає важливим гравцем на карті світового інноваційного ринку. Перед нацією стоїть завдання побудови стійкої та конкурентоспроможної інноваційної економіки, яка визначатиме її місце у світовому співтоваристві у десятиліттях, що настануть[3].

Стан розвитку інновацій в Україні визначається відсутністю узгодженого стратегічного плану та систематичної політики, спрямованої на визначення шляхів інноваційного розвитку. Відсутність національної інноваційної екосистеми, спрямованої на реалізацію та посилення інноваційної культури в країні, використовуючи різноманітні механізми, включаючи фінансові та інші, на всіх рівнях економічної системи, також впливає на дану ситуацію[4].

Інноваційна діяльність в Україні у контексті війни вимагає збалансованого підходу та стратегій, спрямованих на подолання викликів, які створює конфлікт. Важливо зосередитися на залученні міжнародних інвестицій, розвитку технологій для рішення воєнних проблем, а також підтримці інноваційного підприємництва для стимулювання економічного відновлення та розвитку.

Список використаних джерел

1. Кузьмін О.Є., Алексєєв І.В., Сай Л.П., Коць О.О. Інноваційний розвиток підприємства на стадії науково-технічної підготовки виробництва: особливості

планування та організування. Монографія. Львів: Видавництво «Растр-7», 2019. 256 с.

2. Боковець В.В. Шляхи підвищення інноваційної активності сучасних підприємств /В.В. Боковець // *Науковий, виробничо-практичний журнал: Регіональна бізнес-економіка та управління*. Вінниця: ВФЕУ. 2019. Вип.4(64). С.12 -19.

3. Боковець В.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності організації в сучасних умовах. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. Volume 9, No. 1/2021. P. 12-15.

4. Федулова Л. І. Концептуальні засади формування інноваційної системи підприємств / Л. І. Федулова // *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 10. С. 195-205.